

ANALÝZA

20. října 2023

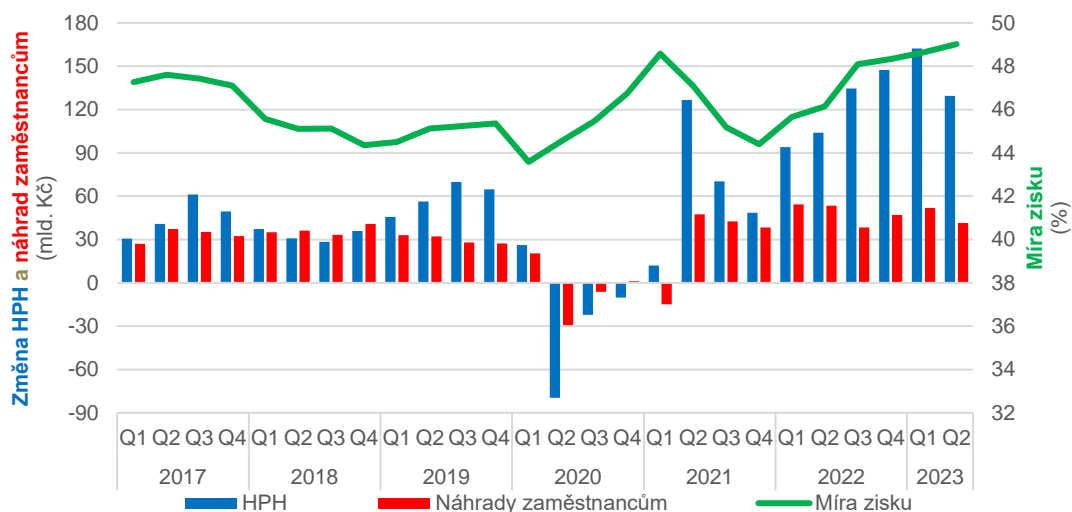
Analýza sektorových účtů – 2. čtvrtletí 2023

Druhé čtvrtletí bylo, podobně jako začátek roku, ovlivněno zejména nízkou domácí poptávkou, zatímco zahraniční poptávka sílila. Významný pokles spotřeby domácností předchozích čtvrtletí se však již zastavil a mírně se zlepšila i investiční aktivita podniků. Reálnému růstu hrubé přidané hodnoty nefinančních podniků pomohla zejména průmyslová odvětví napojená na zahraniční poptávku. Hospodaření sektoru vládních institucí skončilo v přebytku především zásluhou hospodaření místních vládních institucí.

Nefinanční podniky

Ve 2. čtvrtletí 2023 českou ekonomiku i nadále ovlivňovala slabší spotřební poptávka domácností, zatímco investiční poptávka se pomalu zlepšovala. Pozitivní vliv na ekonomickou výkonnost měla zejména silná zahraniční poptávka. Zpracovatelský průmysl, tažený zejména vývozem motorových vozidel a přidružených oborů, kompenzoval slabší výkonnost v odvětvích stavebnictví a služeb. Nominální meziroční přírůstek **hrubé přidané hodnoty** (HPH) nefinančních podniků (NP) ve 2. čtvrtletí 2023 dosáhl 129,5 mld. Kč (tj. o 13,3 %)¹. To po očištění o vliv silného růstu cenové hladiny² představovalo reálné navýšení o 2,5 %. V porovnání s předchozími čtvrtletími ale došlo ke zpomalení meziročního tempa růstu HPH. Pokud jde o porovnání s 1. čtvrtletím 2023, vzrostla HPH sektoru nefinančních podniků³ nominálně o 23,9 mld. Kč, což po očištění o cenové vlivy znamenalo reálný nárůst o 1,6 %.

Graf 1: Meziroční nominální přírůstek HPH a náhrad zaměstnancům (v mld. Kč) a míra zisku (sezónně očištěno, v %)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou všechny údaje použité v textu bez sezónního očištění.

² Do reálného vyjádření převedeno s pomocí celkového deflátoru HPH. Ve 2. čtvrtletí 2023 dosahoval meziroční deflátor HPH 10,5 %, mezičtvrtletně cenová hladina stoupla o 0,6 %.

³ podle sezónně očištěných dat

ANALÝZA

Ve 2. čtvrtletí zpomalil meziroční růst **celkové zaměstnanosti**⁴ v sektoru NP na 1,8 %. I tak však byla zaměstnanost v sektoru NP na nejvyšší úrovni za stejné období všech předchozích let. Nefinanční podniky vyplatily zaměstnancům ve formě náhrad o 41,6 mld. Kč (tj. o 7,9 %) více. Z toho se **mzdy a platy** navýšily o 34,0 mld. Kč (tj. o 8,4 %). Podle sezónně očištěných údajů se náhrady zaměstnancům vyplacené NP mezičtvrtletně zvýšily o 8,4 mld. Kč (tj. o 1,5 %).

Nefinančním podnikům bylo vyplaceno 15,2 mld. Kč ve formě **dotací**, což bylo meziročně o 0,6 mld. Kč více. Na druhé straně byl patrný pokračující skokový nárůst zaplacených **daní z výroby a dovozu**⁵ (+5,1 mld. Kč).

Hrubý provozní přebytek NP dosáhl ve 2. čtvrtletí 539,0 mld. Kč a meziročně se zvýšil o 83,3 mld. Kč (tj. o 18,3 %). Relativně silný růst pokračoval nejen meziročně, ale i mezičtvrtletně (tj. o 15,9 mld. Kč⁶, resp. o 3,0 %), byť byl nižší než v předchozích obdobích. **Míra zisku** NP⁷ se ve 2. čtvrtletí nadále zvyšovala (na 49,0 %, sezónně očištěno) a byla nejvyšší od roku 2016. Meziročně byla míra zisku vyšší o 2,1 p. b. (sezónně neočištěno), mezičtvrtletně se zvýšila o 0,4 p. b. (sezónně očištěno).

Saldo důchodů z vlastnictví dosáhlo v sektoru nefinančních podniků ve 2. čtvrtletí historicky nejhlubšího deficitu 200,9 mld. Kč. Schodek se meziročně prohloubil o 53,6 mld. Kč a to zejména z důvodu nárůstu vyplacených rozdělovaných důchodů společností. Přijaté důchody z vlastnictví NP byly meziročně o 3,1 mld. Kč nižší, zejména kvůli přijatým úrokům (o 4,1 mld. Kč nižších) a reinvestovaným ziskům (o 2,6 mld. Kč nižších). Naopak rozdělované důchody společností náležící NP byly meziročně o 4,4 mld. Kč vyšší. Nefinanční podniky ve formě důchodů z vlastnictví vyplatily meziročně o 50,5 mld. Kč více. Poměrně mírně rostly reinvestované zisky (o 3,1 mld. Kč), ale k velkému nárůstu došlo u vyplacených rozdělovaných důchodů společností (meziročně o 51,5 mld. Kč) a dostaly se tak na historicky nejvyšší čtvrtletní úroveň (208,1 mld. Kč). Vyplacené úroky naopak meziročně poklesly o 3,4 mld. Kč.

Deficit **salda druhotných důchodů** se ve 2. čtvrtletí dále prohloubil (o 15,5 mld. Kč) a pokračoval tak trend předchozích čtvrtletí (dosáhl 80,6 mld. Kč). Běžné daně z důchodů a jmění zaplacené NP se meziročně zvýšily o 13,7 mld. Kč (tj. o 23,3 %).

Hrubé úspory NP ve 2. čtvrtletí dosáhly úrovně 257,5 mld. Kč a meziročně byly vyšší o 14,3 mld. Kč (tj. o 5,9 %). Oproti předchozím čtvrtletím tak došlo ke zpomalení růstu úspor. **Míra úspor** NP⁸, která dosáhla 23,3 %, meziročně poklesla poprvé od 3. čtvrtletí 2021, a to o 1,6 p. b.

Objem kapitálových transferů přijatých ve 2. čtvrtletí NP se meziročně snížil o 1,5 mld. Kč (tj. o 14,4 %), což byl první pokles od 1. čtvrtletí 2022. Výdaje na **tvorbu hrubého fixního kapitálu** sektoru nefinančních podniků byly ve 2. čtvrtletí meziročně vyšší o 21,1 mld. Kč (tj. o 7,3%). Nominální nárůst byl samozřejmě, stejně jako v předchozích čtvrtletích, silně ovlivněn růstem cenové hladiny⁹. Mezičtvrtletní nominální přírůstek investic NP činil 11,9 mld. Kč (tj. 4,0 %,

⁴ V přepočtu na plnou pracovní dobu

⁵ Zejména dopad odvodu z nadměrných příjmů výrobců elektřiny, podobně jako v 1. čtvrtletí 2023.

⁶ Podle sezónně očištěných dat

⁷ Míra zisku nefinančních podniků je definována jako podíl hrubého provozního přebytku k hrubé přidané hodnotě (B.2g / B.1g).

⁸ Míra úspor nefinančních podniků je definována jako podíl hrubých úspor na hrubé přidané hodnotě (B.8g / B.1g).

⁹ V rámci deflátoru HDP se ceny hrubého fixního kapitálu zvýšily ve 2. čtvrtletí meziročně o 5,1 % (neočištěné údaje o kalendářní vlivy) a mezičtvrtletně vzrostly o 2,0 % (sezónně očištěné údaje).

ANALÝZA

sezónně očištěno). **Míra investic** nefinančních podniků¹⁰ nicméně naznačuje stále spíše zdrženlivost podniků ohledně větší investiční aktivity. Meziročně byla míra investic NP ve 2. čtvrtletí 2023 nižší o 1,5 p. b. Ovšem mezičtvrtletně se podle sezónně očištěných údajů míra investic mírně zvýšila o 0,5 p. b., na 28,1 %.

Graf 2: Meziroční nominální přírůstek tvorby hrubého fixního kapitálu (v mld. Kč) a míra investic (sezónně očištěno, v %)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

Vládní instituce

Saldo hospodaření sektoru vládních institucí (VI) ve 2. čtvrtletí roku 2023 dosáhlo přebytku ve výši 26,9 mld. Kč, což představovalo meziroční zlepšení o 24,7 mld. Kč. Obdobný výsledek byl naposledy zaznamenán před začátkem pandemie COVID ve 2. čtvrtletí roku 2019. Za výrazným meziročním zlepšením salda stál především vyšší příjem z úroků a dividend a z daní z příjmu. Podle sezónně očištěných údajů zůstalo hospodaření VI i nadále v deficitu 59,8 mld. Kč.

Příjmy sektoru VI se v 2. čtvrtletí meziročně zvýšily o 98,6 mld. Kč (13,2 %) a dosáhly úrovně 846,3 mld. Kč. Nejvíce k jejich růstu přispěly přijaté úroky a dividendy (42,8 mld. Kč), daně z příjmu (22,3 mld. Kč) a přijaté čisté sociální příspěvky (17,8 mld. Kč). Nominální růst daní navázaných na spotřebu ale zaostával za inflací, na čemž se kromě slabší spotřebitelské poptávky projevovalo i dočasné snížení spotřební daně na naftu. Hodnota tržní produkce pro vlastní užití a platby za ostatní netržní produkci byly meziročně o 4,3 mld. Kč vyšší. Jen mírně se zvýšily přijaté ostatní běžné transfery (+3,0 mld. Kč) a přijaté kapitálové transfery (1,4 mld. Kč).

Také **výdaje VI** ve 2. čtvrtletí i nadále rostly. Jejich výše dosáhla celkem 819,4 mld. Kč a meziročně se zvýšila o 73,9 mld. Kč (o 9,9 %). Největší podíl na zaznamenaném nárůstu připadá na vyplacené sociální dávky a naturální sociální transfery (30,6 mld. Kč), ve kterých se

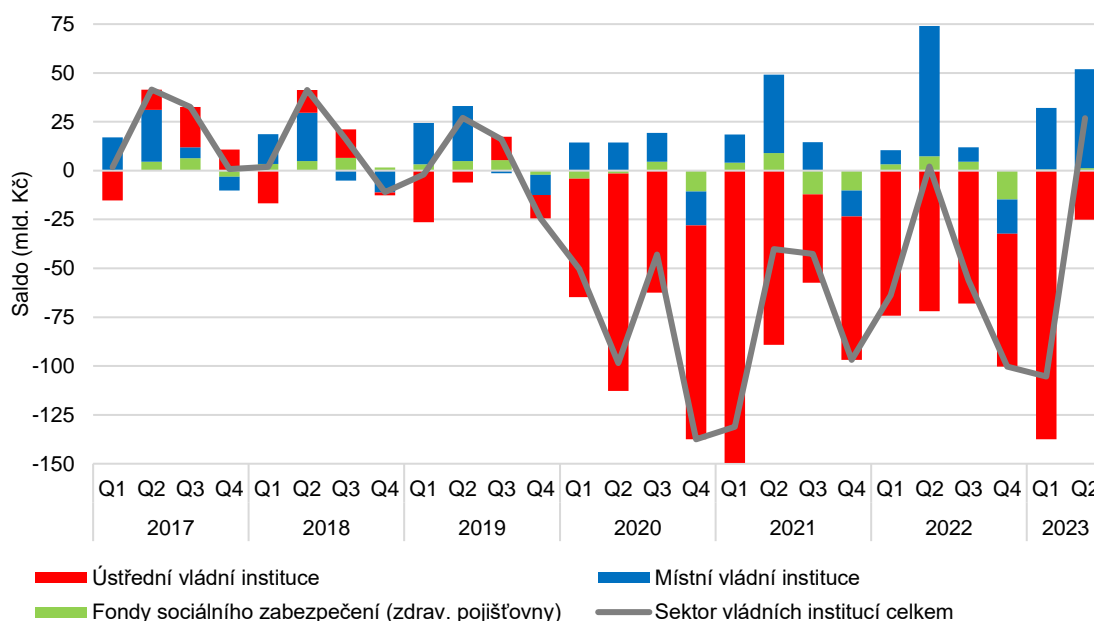
¹⁰ Míra investic nefinančních podniků je definována jako podíl hrubé tvorby fixního kapitálu k hrubé přidané hodnotě (P.51g / B.1g).

ANALÝZA

projevovala zejména valorizace starobních důchodů. Druhý největší meziroční nárůst byl zaznamenán u vyplacených mezd (13,6 mld. Kč). Dále posílil také meziroční růst mezispotřeby (10,8 mld. Kč). Vysoká úroveň úrokových sazeb dál ovlivňovala přírůstek placených důchodů z vlastnictví (6,6 mld. Kč). Placené ostatní běžné transfery se meziročně zvýšily jen nepatrně (2,3 mld. Kč). Podobně též výdaje na tvorbu hrubého kapitálu a čistého pořízení nevyroběných aktiv (4,1 mld. Kč). Ve 2. čtvrtletí i nadále klesaly kapitálové transfery (2,3 mld. Kč).

Deficit hospodaření ústředních vládních institucí se ve 2. čtvrtletí meziročně vylepšil o 46,8 mld. Kč na 25,1 mld. Kč. Na subsektor ústředních vládních institucí připadla většina navýšených výdajů vládních institucí (34,4 mld. Kč, 5,9 %). Příjmy ústředních vládních institucí přes poměrně silný meziroční nárůst (81,3 mld. Kč, 15,8 %) nestačily výdajovou stránku kompenzovat. K meziročnímu navýšení výdajů ústředních VI přispěly sociální dávky a naturální sociální transfery (25,9 mld. Kč), vyplacené úroky (6,4 mld. Kč) a dotace (6,3 mld. Kč). Příjmy ústředních VI rostly zejména prostřednictvím přijatých úroků a dividend (40,4 mld. Kč), daní z příjmu (18,4 mld. Kč) a přijatých čistých sociálních příspěvků (13,4 mld. Kč).

Graf 3: Saldo hospodaření vládních institucí (v mld. Kč)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

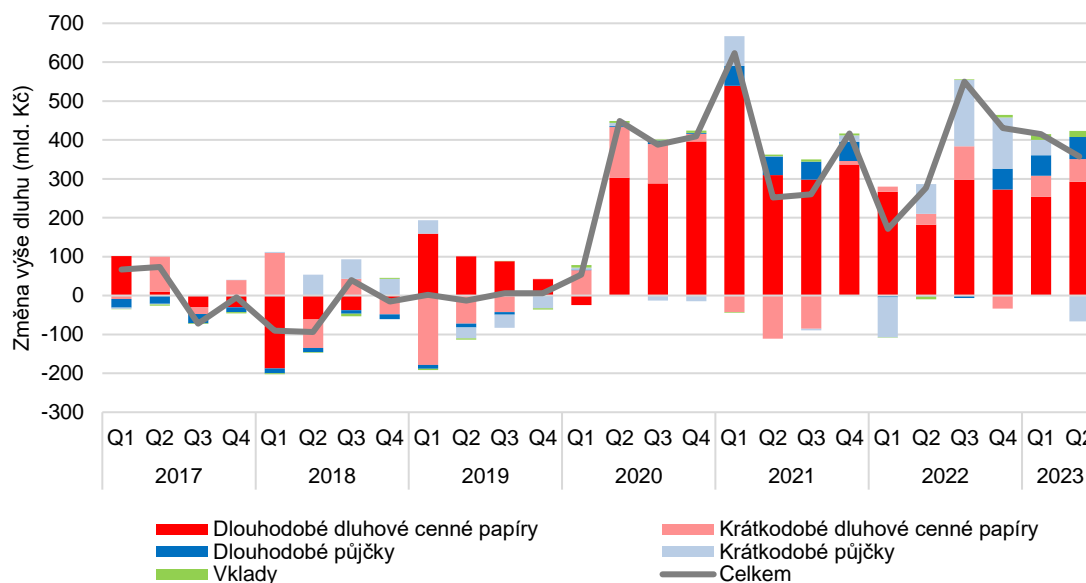
Místní vládní instituce ve 2. čtvrtletí hospodařily se značným přebytkem 50,7 mld. Kč. Ovšem kladné saldo bylo meziročně nižší o 16,0 mld. Kč. Meziroční růst výdajů subsektoru (22,3 mld. Kč, 10,7 %) překonal navýšení výdajů (6,2 mld. Kč, 2,3 %). Na straně příjmů ve 2. čtvrtletí meziročně rostly přijaté běžné daně z příjmu (3,9 mld. Kč), hodnota tržní produkce pro vlastní užití a platby za ostatní netržní produkci (3,8 mld. Kč) a přijaté úroky a dividendy (2,3 mld. Kč). Na straně výdajů místních VI nejvíce meziročně rostla tvorba hrubého kapitálu a čistého pořízení nevyroběných aktiv (9,2 mld. Kč), náhrady zaměstnancům (7,2 mld. Kč) a mezispotřeba (5,7 mld. Kč).

ANALÝZA

Fondy sociálního zabezpečení (zdravotní pojišťovny) ve 2. čtvrtletí hospodařily s mírným přebytkem 1,3 mld. Kč. Kladné saldo bylo meziročně menší o 6,1 mld. Kč. Výdaje zdravotních pojišťoven (10,7 mld. Kč, 10,3 %) meziročně rostly rychleji než jejich příjmy (4,6 mld. Kč, 4,1 %). Na straně výdajů se hodnota ostatních běžných transferů zvýšila o 6,4 mld. Kč a objem naturálních sociálních transferů posílil na 4,7 mld. Kč. Hlavní zdroj jejich příjmů, kterým jsou přijaté čisté sociální příspěvky, vzrostl o 4,5 mld. Kč.

Dluh sektoru vládních institucí ve 2. čtvrtletí 2023 dosáhl 3 150,7 mld. Kč¹¹ a meziročně vzrostl o 357,0 mld. Kč. **Míra zadlužení vládních institucí** vzrostla meziročně o 0,8 p. b. na 44,3 % HDP. Zvýšení nominálního dluhu by samo o sobě vedlo k růstu relativního zadlužení (vůči HDP) o 5 p. b., nicméně v opačném směru působil nominální růst HDP. Ten růst ukazatele relativního zadlužení přibrzdil o 4,2 p. b. na výsledný růst o 0,8 p. b. Dluh se meziročně zvyšoval především prostřednictvím nárůstu objemu dluhových cenných papírů o 350,5 mld. Kč. Z toho objem dlouhodobých dluhopisů vzrostl o 292,6 mld. Kč a u těch krátkodobých o 57,9 mld. Kč. Krátkodobé půjčky se meziročně snížily o 66,1 mld. Kč a dlouhodobé se naopak zvýšily o 57,1 mld. Kč. Objem oběživa a vkladů byl meziročně vyšší o 15,6 mld. Kč.

Graf 4: Meziroční změna dluhu sektoru vládních institucí a její struktura (v mld. Kč)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

¹¹ Dluh v sektorových účtech se liší (číselně i metodicky) od Maastrichtského dluhu pro potřeby EDP statistiky. Liší se zejména zahrnuté závazky i způsob jejich ohodnocení. Celkové závazky v sektorových účtech zahrnují navíc měnové zlato a zvláštní práva čerpání, účasti a podíly v investičních fondech, pojistné a penzijní programy, finanční deriváty a zaměstnanecké opce a ostatní závazky. Všechny závazky jsou oceněny tržní hodnotou a bez vlivu souvisejících derivátových obchodů. Zdroj: Rybáček, V., Musil, P. (2020). Vztah mezi saldem hospodaření a dluhem vládních institucí. *Politická ekonomie*, 68(4), 462–482, <https://doi.org/10.18267/j.polek.1290>.

ANALÝZA

Domácnosti

Příjmy domácností reprezentované **hrubým disponibilním důchodem** (HDD) ve 2. čtvrtletí 2023 vzrostly meziročně o 81,2 mld. Kč (tj. o 9,1 %). Stejně jako ve všech předchozích čtvrtletích od 1. čtvrtletí 2022 nestačil tento nominální růst na pokrytí růstu cenové hladiny, takže reálně HDD domácností klesl meziročně o 1,1 %¹². Podle sezónně očištěných údajů se HDD domácností mezičtvrtletně nominálně zvýšil o 18,9 mld. Kč (tj. o 1,9 %), reálně vzrostl o 2,2 %.

Domácnostem ve 2. čtvrtletí náleželo 622,2 mld. Kč ve formě **mezd a platů**. Meziročně se mzdy a platy nominálně zvýšily o 50,7 mld. Kč (tj. o 8,9 %). Reálně ale došlo meziročně k jejich poklesu o 1,3 %¹³. Velmi podobný obrázek o vývoji příjmů zaměstnanců ve 2. čtvrtletí nabízí i ukazatel náhrady zaměstnancům, meziročně nominálně vzrostly o 8,5 %, reálně poklesly o 1,6 %, ale mezičtvrtletně byly o 1,9 % vyšší. **Hrubý smíšený důchod**¹⁴ podnikatelů zařazených do sektoru domácností dosáhl 145,6 mld. Kč a meziročně nominálně klesl o 3,7 mld. Kč (tj. o 2,5 %). Stejně jako v předchozích čtvrtletích tempo růstu příjmu drobných podnikatelů zaostávalo za dynamikou příjmů zaměstnanců. V tomto čtvrtletí se nůžky rozevřely ještě více. Mezičtvrtletně poklesl hrubý smíšený důchod nominálně o 0,4 % (sezónně očištěno). Hrubý provozní přebytek¹⁵ dosáhl hodnoty 95,1 mld. Kč a meziročně vzrostl o 5,2 mld. Kč, tj. o 2,2 %. Mezičtvrtletně (sezónně očištěný) hrubý provozní přebytek vzrostl nominálně o 0,8 %.

Přebytek **salda důchodů z vlastnictví** domácností se ve 2. čtvrtletí meziročně zvýšil o 14,2 mld. Kč na 56,8 mld. Kč. Pokračoval výrazný meziroční růst důchodů domácností ve formě úroků (o 12,6 mld. více), stejně jako rozdělovaných důchodů společností (o 3,6 mld. Kč) a ostatních důchodů z investic (o 4,7 mld. Kč). Domácnosti ve formě úroků vyplatily ve 2. čtvrtletí meziročně o 7,5 mld. Kč více.

Podobně jako v předchozích čtvrtletích došlo i ve 2. čtvrtletí 2023 k dalšímu výraznému posílení přebytku **salda sociálních důchodů**. Ten se meziročně zvýšil o 26,2 mld. Kč na 147,3 mld. Kč. Sociální dávky a příspěvky, které domácnostem ve 2. čtvrtletí náležely, byly meziročně vyšší o 43,9 mld. Kč. Na druhé straně objem sociálních příspěvků, které domácnosti odvedly, vzrostl meziročně o 17,7 mld. Kč na 141,5 mld. Kč. **Běžné daně z důchodů a jmění**, které domácnosti odvedly, byly meziročně vyšší o 13,1 mld. Kč a dosáhly 92,2 mld. Kč. Hodnota odvedených daní se oproti 1. čtvrtletí 2023 relativně zvýšila a vrátila se na úroveň srovnatelnou s obdobím před rokem 2021.

Výdaje na konečnou spotřebu domácností ve 2. čtvrtletí dosáhly 823,7 mld. Kč a meziročně se nominálně zvýšily o 39,0 mld. (tj. o 5,0 %). Stejně jako v předchozím čtvrtletí nominální přírůstek opět oslabil a v kombinaci s trvajícím silným růstem cenové hladiny tak došlo k dalšímu reálnému poklesu spotřeby (o 4,8 %). Nicméně mezičtvrtletní vývoj již naznačuje možné zastavení propadu. Spotřeba domácností byla reálně o 0,2 % vyšší než v předchozím čtvrtletí (sezónně očištěno).

¹² Pro očištění o vliv cen byl použit deflátor výdajů na konečnou spotřebu domácností: ve 2. čtvrtletí 2023 činil meziroční cenový nárůst 10,3 % a mezičtvrtletně došlo dokonce k poklesu cenové hladiny o 0,2 % (což bylo poprvé od konce roku 2020).

¹³ Pro očištění o vliv cen byl použit deflátor výdajů na konečnou spotřebu domácností.

¹⁴ Zachycuje příjmy z podnikání drobných podnikatelů zařazených do sektoru domácností.

¹⁵ Zachycuje hodnotu produkce domácností pro vlastní spotřebu a rovněž imputované nájemné a poskytování služeb bydlení.

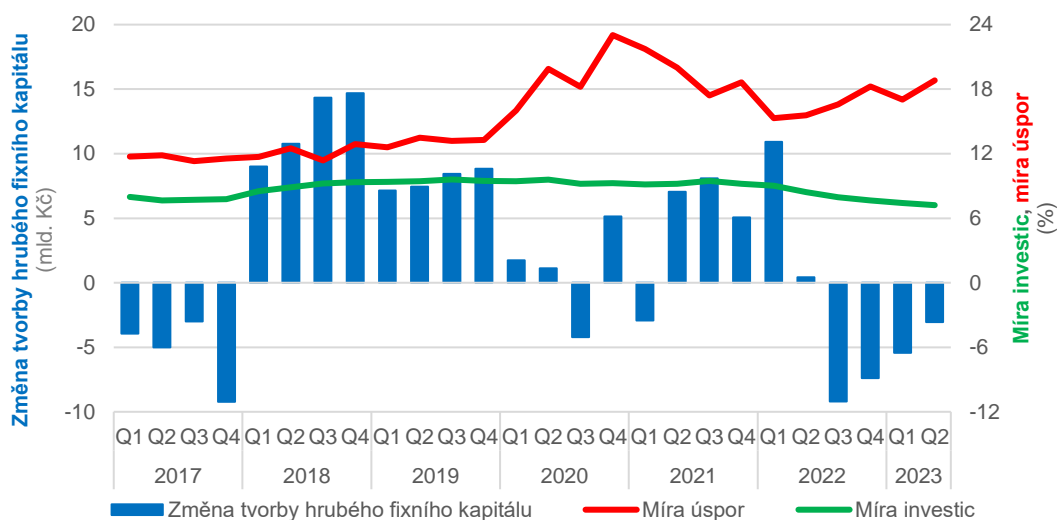
ANALÝZA

Hrubé úspory¹⁶ domácností ve 2. čtvrtletí dosáhly 158,6 mld. Kč a meziročně tak byly vyšší o 39,2 mld. Kč (tj. o 32,8 %). Sezónně očištěné hrubé úspory se oproti předchozímu čtvrtletí zvýšily o 21,5 mld. Kč (tj. o 12,8 %). Mírný mezičtvrtletní reálný růst spotřeby tak nebránil dalšímu růstu úspor domácností. Míra úspor¹⁷ ve 2. čtvrtletí mezičtvrtletně vzrostla o 3,2 p. b. na 18,8 % (sezónně očištěno). Meziročně byla míra úspor vyšší o 2,9 p. b. (sezónně neočištěno).

Výdaje domácností na **tvorbu hrubého fixního kapitálu** ve 2. čtvrtletí meziročně nominálně klesly o 3,0 mld. Kč (tj. o 4,1 %) na 71,8 mld. Kč. Mezičtvrtletně investice domácností klesly popáté v řadě, a to o 0,6 mld. Kč, tj. o 0,8 % (sezónně očištěno). Výsledná **míra investic**¹⁸ (sezónně očištěná) se snížila mezičtvrtletně o 0,2 p. b., na 7,2 %, což byla nejnižší zaznamenaná úroveň v celé dostupné časové řadě. Meziročně se (sezónně neočištěná) míra investic snížila o 1,0 p. b.

Pokud jde o celkovou finanční situaci, stále přetrvává obezřetné chování domácností, které vede ke zvýšené akumulaci finančních prostředků. Ukazatel čistých půjček, vypovídající o schopnosti domácností poskytovat finanční prostředky jiným sektorům, se udržuje na stále vysoké úrovni (94,1 mld. Kč).

Graf 5: Meziroční změna výdajů na tvorbu hrubého fixního kapitálu (mld. Kč) a míra úspor a míra investic sektoru domácností (v %, sezónně očištěno)

Zdroj: ČSÚ, národní účty

Finanční vztahy české ekonomiky s nerezidenty

Vývoz zboží a služeb ve 2. čtvrtletí 2023 meziročně vzrostl o 11,3 mld. Kč na 1 323,7 mld. Kč. Hodnota dovozu naproti tomu klesla o 92,8 mld. Kč na 1 212,8 mld. Kč. Celkové **saldo**

¹⁶ Hrubé úspory představují část hrubého disponibilního důchodu, která nebyla spotřebována ve formě výdajů na konečnou spotřebu.

¹⁷ Míra úspor domácností je definována jako podíl hrubých úspor a hrubého disponibilního důchodu se zahrnutím úpravy o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů (B.8g / (B.6g + D.8)).

¹⁸ Míra investic domácností je definována jako podíl hrubé tvorby fixního kapitálu k hrubému disponibilnímu důchodu se zahrnutím úpravy o čistý podíl domácností na rezervách penzijních fondů (P.51g / (B.6g + D.8)).

ANALÝZA

zahraničního obchodu tak bylo, podobně jako v předchozím čtvrtletí ve výrazném přebytku 110,9 mld. Kč. Přebytek se meziročně zvýšil o 104,0 mld. Kč. Pokračoval tak vývoj z 1. čtvrtletí, kdy za zlepšením bilance stály lepší exportní výsledky domácích výrobců a současné snížení cen dovážených surovin – především ropy a zemního plynu, ale i dalších vstupních materiálů do výroby.

Ve formě **důchodů z vlastnictví nerezidentům**¹⁹ náleželo ve 2. čtvrtletí 158,5 mld. Kč, což bylo meziročně o 7,6 mld. Kč více. Výrazně vzrostly rozdělované důchody společností přijaté nerezidenty (o 47,7 mld. Kč), ale v podobné míře klesly meziročně reinvestované zisky z přímých zahraničních investic (o 47,7 mld. Kč). Podobně jako v předchozím čtvrtletí vzrostly úroky náležející nerezidentům (o 7,5 mld. Kč). Pro domácí investory v zahraničí se důchody z vlastnictví ve 2. čtvrtletí meziročně zvýšily o 17,1 mld. Kč na 77,8 mld. Kč. Podobně jako v předchozím čtvrtletí došlo k nárůstu zejména díky růstu úroků přijatých rezidenty ze zahraničí (meziročně o 14,7 mld. Kč více). Čistý odliv důchodů z vlastnictví do zahraničí ve 2. čtvrtletí dosáhl 80,7 mld. Kč, což bylo meziročně o 9,5 mld. Kč více.

Ve 2. čtvrtletí 2023 nerezidenti **zaměstnancům** v domácí ekonomice vyplatili **náhrady** ve výši 19,6 mld. Kč, což bylo meziročně o 0,6 mld. Kč více. Náhrady do zahraničí naopak meziročně výrazně klesly (o 4,3 mld. Kč) a dosáhly 15,3 mld. Kč. Saldo náhrad dosáhlo přebytkem pro domácí ekonomiku (4,3 mld. Kč) a meziročně se zvýšilo o 4,8 mld. Kč. Saldo prvotních důchodů domácí ekonomiky dosáhlo ve 2. čtvrtletí deficitu 74,6 mld. Kč a zlepšilo se meziročně o 14,6 mld. Kč.

Saldo druhotného rozdělení v 2. čtvrtletí 2023 skončilo v tradičním deficitu. Ten se však meziročně snížil o 4,6 mld. Kč na 12,9 mld. Kč. Saldo běžných transakcí domácí ekonomiky se zahraničím dosáhlo ve 2. čtvrtletí přebytku 23,3 mld. Kč a meziročně se tak zlepšilo o 123,1 mld. Kč. Ke zlepšení přispěl zejména pozitivní vývoj bilance zahraničního obchodu.

Domácí ekonomice náležely **kapitálové transfery** ze zahraničí ve výši 27,6 mld. Kč. To je meziročně o 6,4 mld. Kč více a z většiny za nárůstem stály investiční dotace. Do zahraničí byla naopak takto vyplacena 1,0 mld. Kč (což bylo o necelých 0,3 mld. Kč méně).

Domácí ekonomika ve 2. čtvrtletí skončila v čisté kladné **pozici vůči zahraničí**. Čisté půjčky činily 56,1 mld. Kč (meziročně o 136,9 mld. Kč lepší výsledek).

¹⁹ Nerezidenti představují různorodé seskupení jednotek, jejichž společným znakem je, že nesídlí na ekonomickém území státu, ale mají s daným národním hospodářstvím ekonomické vztahy.

ANALÝZA
Tabulka 1: Vybrané hlavní ukazatele vývoje ekonomiky

Ukazatel	Vyjádření	2022			2023	
		2q	3q	4q	1q	2q
Nefinanční podniky						
Hrubá přidaná hodnota ¹	y/y, v %	5,4	5,1	4,5	5,5	2,5
	q/q, v % ²	2,8	0,0	1,7	0,2	1,6
Míra zisku ²	v %	46,1	48,1	48,3	48,6	49,0
Tvorba hrubého fixního kapitálu	y/y, v mld. Kč	50,5	51,2	52,7	21,3	21,1
Míra investic ²	v %	29,9	28,9	28,6	27,6	28,1
Vládní instituce						
Výdaje vládních institucí	y/y, v %	4,6	11,7	10,0	16,2	9,9
Příjmy vládních institucí	y/y, v %	11,1	10,3	10,9	11,2	13,2
Saldo hospodaření	v mld. Kč	2,2	-56,1	-100,2	-105,3	26,9
Dluh vládních institucí	v mld. Kč	2 793,6	2 983,3	2 997,6	3 099,4	3 150,7
Domácnosti						
Hrubý disponibilní důchod ³	y/y, v %	9,0	12,5	11,8	10,5	9,1
	q/q, v % ²	3,0	2,6	2,7	2,3	1,9
Výdaje na konečnou spotřebu ³	y/y, v %	-0,4	-4,5	-5,5	-5,3	-4,8
	q/q, v % ²	-0,8	-2,1	-1,3	-1,3	0,2
Míra úspor ²	v %	15,6	16,6	18,2	17,0	18,8
Tvorba hrubého fixního kapitálu	y/y, v mld. Kč	0,4	-9,2	-7,4	-5,4	-3,1
Míra investic ²	v %	8,4	7,9	7,6	7,4	7,2
Vztahy s nerezidenty						
Saldo zahraničního obchodu	v mld. Kč	6,9	5,6	2,5	100,3	110,9
Čistá pozice vůči zahraničí	v mld. Kč	-80,7	-141,6	-54,1	46,6	56,1

Není-li uvedeno jinak, jsou všechny údaje v nominálním vyjádření a bez sezónního očištění

¹ očištěno o cenové vlivy deflátorem HPH

² sezónně očištěné údaje

³ očištěno o cenové vlivy deflátorem spotřeby domácností

y/y meziroční srovnání

q/q mezičtvrtletní srovnání

Kontakt

Ing. Petr Musil, Ph.D.

Ředitel sekce makroekonomických statistik

E-mail: petr.musil@czso.cz